

ISTRAŽIVANJE, UREĐIVANJE I OBLIKOVANJE E-ARHIVA TOMISLAVA JANKA ŠAGI-BUNIĆA U AKADEMSKOJ GODINI 2020./2021.

Dominik BLAŽUN

Nadbiskupsko bogoslovno sjemenište
Kaptol 29, 10 000 Zagreb
blazun.dominik7@gmail.com

Dobru je priču teško tek tako zaključiti. Zato je i odiseja uređivanja arhiva morala dobiti jedan iznenadni zaplet. Naime, naknadno je pronađena određena arhivska građa, čiji opseg nije zanemariv, uglavnom je riječ o tiskovinama na stranim jezicima. No, taj je zaplet donio epilog dostojan pothvata epskih razmjera. Dakle, neočekivanim, ali zasigurno korisnim produljenjem rada seminar *E-arhiv Tomislava Janka Šagi-Bunića* svojim trajanjem dosegao je, kako brojčano, tako i samim dovršetkom postojanja, svoju simboličnu puninu. Naime, ova sedma akademska godina održavanja spomenutog kolegija ujedno je i posljednja. »Sestrinski« seminar naziva Istraživanje i uređivanje arhiva Tomislava Janka Šagi-Bunića, koji je bio pod vodstvom doc. dr. sc. Andree Filić, ove se godine nije odražavao zbog manjeg planiranog opsega rada u arhivu, dok je već spomenuti seminar, čiji je organizator doc. dr. sc. Anto Barišić, ove akademske godine trajao još samo zimski semestar.

Nazvati arhivsku građu »morem papira« ne bi bila hiperbola, no ni to nije spriječilo studente da se odvaže zaploviti. Svojim radom uređenju arhiva su ove godine pridonijeli već uhodani iiskusni »veterani«, ali i nove snage. Seminar je tako ove zadnje godine i zadnjeg semestra njegova izvođenja pohađalo jedanaest studenata: Luka Abaz, Antun Babić, Dominik Blažun, Iija Lešić, Ivan Majić, Ante Mitar, Silvio Sušec, Željko Tomić, Ante Vukoja, Petar Tisaj, Domagoj Topić.

Novopronađena građa uglavnom je stručne prirode, a obuhvaća različite teme. Prvi dio nove građe donosi nam podatke iz osobnog života T. J. Šagi-

-Bunića, ali se odnosi i na njegovu smrt i na materijale o njemu koji su posthumno objavljeni. Drugi dio građe pokriva općenito teološko gradivo, ali i specifična područja sakramentologije, ekleziologije i ekumenskog rada. Treći dio novih materijala vezan je uz rad Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu za Šagi-Bunićeva djelovanja na tom Fakultetu. Četvrta pak cjelina građe donosi uvid u rad Međunarodne teološke komisije te na rad i organizaciju Teološko-pastoralnog tjedna. Proširena je i zbirka znanstvenih radova u arhivu, jednako Šagi-Bunićevih (u obliku objavljenih izdanja, rukopisa ili skica i nacрта) kao i drugih autora.

Materijali za provođenje vjeronauka također su dobili određeno proširenje. Nova je građa ponudila i još dublji uvid u rad crkvenog učiteljstva, Drugog vatikanskog koncila i samog Vatikana te koncilsku i postkoncilsku misao. Kao važne pojedinačne teme među novom građom ističu se redovništvo, život i svetost Leopolda Bogdana Mandića.

Nije zanemariva ni nova građa koja govori o događajima i crkvenoj aktivnosti na području Hrvatske. Riječ je, naime, o temama kao što su crkveni, politički, kulturni i društveni život, zajedno sa značajnim osobama i skupinama koje su djelovale na navedenim područjima, zatim demokratske promjene i Domovinski rat te sinode biskupa i rad Biskupske konferencije Jugoslavije, odnosno Hrvatske biskupske konferencije. Navedenome možemo pridružiti i građu vezanu uz izdavački rad Crkve u Hrvatskoj. Ovdje možemo istaknuti osnutak i početak rada izdavačke kuće »Kršćanska sadašnjost« iz Zagreba, u jednom dijelu njezine povijesti organizirane kao Teološko društvo »Kršćanska sadašnjost« (TDKS), različite Šagi-Bunićeve recenzije radova i članaka te izvore o radu različitih društava Hrvatske.

Pronađene su, također, i različite državne i crkvene tiskovine na stranim jezicima. Korespondencija T. J. Šagi-Bunića također je dopunjena, jednako na domaćoj kao i inozemnoj razini. Konačno, arhivsku su građu proširili i pridodani novopronađeni prijevodi različitih vrsta građe. Neki su materijali, nažalost, čak i ovom dodatku arhivu ipak ostali »raspareni«, tj. izvan svoje cjeline, ili pak kao separati, što se uglavnom odnosi na radove drugih autora. Sva naknadno pronađena građa, nakon što je razvrstana po pripadajućim tematskim cjelinama, kao i ona prethodna, unesena je nakon toga u računalno i sačinjava dio *e*-kataloga sveukupnog Šagi-Bunićeva arhivskog fonda. Tako je otvoren put za kasniju digitalizaciju čitavog arhivskog gradiva ili fonda, odnosno put za stvaranja *e*-arhiva što je, s obzirom na spomenutu vrstu građe, opća tendencija na svjetskoj razini jer smo zakoračili u tzv. digitalno tisućljeće. Smatram da će ovako inventarski uređen i sređen arhivski fond, arhivsko gradivo profesio-

ra Šagi-Bunića posloženo tematski i kronološki u brojne mape (fascikle) i kutije uvelike olakšati nalaženje i snalaženje po mnogobrojnim tematskim cjelinama u arhivu ne samo sadašnjim nego i svim budućim istraživačima koji će se zanimati za njegovu bogatu baštinu.

Vjerujem da se s pravom može reći da je arhiv u kapucinskom samostanu sv. Mihaela u zagrebačkoj Dubravi postao, poput kakvog vremeplova, prozor u jedno, iako vremenski možda i ne toliko udaljeno, burno vrijeme bitno drukčije od današnjeg. Vrijeme Šagi-Bunićeva života obilježeno je velikim promjena, kako u Crkvi tako i u državnom ustroju. S druge pak strane, kao u središtu ukrštene vatre »podanašnjena« Crkve i režima koji doživljava svoj slom i nije blagonaklon vjeri, stoje Ilirska kapucinska provincija, a s njome i kapucinski samostan sv. Mihaela i Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, koje je profesor Šagi-Bunić preko svojih najodgovornijih službi na svojevrsan način pastirski vodio.

Upravo kroz Šagi-Bunićev pristup skupljanju i iščitavanju literature i tiska te održavanja korespondencije kao akademski građani, a posebice kao teolozi, vidimo koliko je važno biti ukorak sa svijetom i njegovim događanjima, ali i znanjima, razmišljanjima i pitanjima koja donose ostali učenjaci i mislioci, naši suvremenici iz različitih zemalja i kultura, iz svih područja znanosti. Doista je dar moći se staviti u ulogu promatrača koji doživljava navedene promjene korak po korak, sa svim njihovim neizvjesnostima i prevratima, nesiguran u konačni ishod ili promjene koje se tek imaju dogoditi. Iako zasad možda još nije »slavan« na nacionalnoj razini, svojim potpunim uređenjem Šagi-Bunićev arhivski fond će zasigurno postati dio mreže važnih hrvatskih akademskih riznica.

Papa u miru Benedikt XVI. (Joseph Ratzinger), prisjećajući se svojih susreta sa T. J. Šagi-Bunićem, posebno je istaknuo da se Šagi-Bunić nastojao u svojem akademskom radu koristi latinskim jezikom, s ciljem da omogući svima, neovisno o njihovoj kulturnoj pozadini, međusobno razumijevanje i mogućnost udruživanja u zajedničkom razmišljanju. Siguran sam da će njegov arhiv biti upravo to – vrijedan izvor za promišljanje i prosuđivanje o prošlim, ali i za usmjerenje u sadašnjim i budućim vremenima.